

ZAŁĄCZNIK DO KODEKSU ETYKI

Teatru Polskiego 1875 w Poznaniu

regulujący działania artystyczne

prowadzone w Teatrze.

Na podstawie dokumentu Kodeksu etyki Katedry Teatru i Dramatu na wydziale polonistyki UJ

Załącznik regulujący działania artystyczne do Kodeksu etyki Teatru Polskiego od 1875 w Poznaniu, jest znany i respektowany zarówno przez realizatorów, reżyserów, jak i inne osoby zaangażowane w proces twórczy, działania artystyczne i inne, realizowane w ramach Teatru:

- dąży do zapewnienia najwyższych standardów pracy twórczej i rozwoju artystycznego,
- realizuje wyrażone w statucie Teatru zasady oraz wartości, w tym w szczególności idee tolerancji, poszanowania praw i godności człowieka.

Powstał z inicjatywy i z udziałem zespołu aktorskiego i jest wyrazem potrzeb członków i członkiń wspólnoty teatralnej.

Potrzeba realizacji działań artystycznych jest statutowym założeniem działania Teatru.. Proces artystyczny, będący również procesem twórczym i rozwojowym, jest często procesem wymagającym nie tylko zaangażowania intelektualnego, jak również fizycznego i emocjonalnego. Jest niejednokrotnie bardzo dużym wyzwaniem dla wszystkich osób biorących w nim udział. Dlatego też załącznik regulujący działania artystyczne ma pomóc zagwarantować wolność artystyczną (w tym kreatywność) oraz swobodę ekspresji, w pełnej wzajemnego szacunku atmosferze, wolnej od jakichkolwiek form dyskryminacji.

I. Wstęp

1. Celem Załącznika do Kodeksu Etyki regulującego działania artystyczne w Teatru Polskiego 1875 w Poznaniu (Teatru) jest uszczegółowienie regulacji zawartych w przepisach Kodeksu etyki pracowników Teatru Polskiego 1875 w Poznaniu oraz Statutu Teatru Polskiego 1875 w Poznaniu.
2. Załącznik regulujący działania artystyczne określa podstawowe wartości, prawa, obowiązki i wolności osób stanowiących zespół teatru oraz osób współpracujących z Teatrem w procesie twórczym.
3. Każdy pracownik Teatru powinien służyć podstawowej misji Teatru, jaką jest zaspokajanie potrzeb i aspiracji kulturalnych mieszkańców Poznania w dziedzinie teatru i spokrewnionych z nimi dyscyplin sztuki (Statut Teatru Polskiego 1875 z 19.10.1999 roku, rozdz. 2, paragraf 3, ustęp 1).
4. Załącznik jest dostosowany do specyfiki działań artystycznych prowadzonych w Teatrze i przez Teatr.
5. Załącznik regulujący działania artystyczne ma zastosowanie podczas wszystkich działań artystycznych realizowanych w Teatrze i poza jego siedzibą. Przy realizacji programów artystycznych należących do Teatru lub realizowanych w kooperacji, lub koprodukcji z Teatrem (w zgodzie z należnymi umowami).
6. Załącznik regulujący działania artystyczne przeciwdziała dyskryminacji i zapewnia równe traktowanie wszystkich członków wspólnoty Teatru.
7. Osoby uczestniczące w działaniach artystycznych realizowanych przez Teatr zapoznają się z Załącznikiem regulującym działania artystyczne przed rozpoczęciem współpracy, a najpóźniej przed pierwszą próbą.
8. Ilekroć w Załączniku regulującym działania artystyczne jest mowa o osobach uczestniczących w działaniach artystycznych, należy przez to rozumieć: wszystkie osoby, które zostały uprawnione/zaangażowane w działania twórcze.
9. Ilekroć w Załączniku regulującym działania artystyczne jest mowa o działaniach artystycznych, należy przez to rozumieć: wszystkie działania artystyczne i warsztaty realizowane przez pracowników Teatru lub w kooperacji z nimi.
10. Treść Załącznika regulującego działania artystyczne jest opublikowana na stronie internetowej Teatru.

II. Podstawowe wartości, prawa, obowiązki i wolności

1. Potrzeba realizacji działań artystycznych jest statutowym założeniem działania Teatru. Działania artystyczne mogą stwarzać szczególne ryzyko zaistnienia sytuacji, mogących naruszyć dobra osobiste osób prowadzących i uczestników/uczestniczek biorących udział w procesie twórczym. Dlatego też działania artystyczne wymagają szczególnie precyzyjnego i ostrożnego określenia zasad współpracy, które zagwarantują wolność artystyczną i kreatywność w procesie twórczym oraz swobodę ekspresji. Jednocześnie tworzą przestrzeń do pracy wszystkim osobom zaangażowanym, w atmosferze wolnej od jakichkolwiek form dyskryminacji. W szczególności ze względu na: płeć, rasę, narodowość, orientację seksualną, tożsamość genderową, stan zdrowia, stopień sprawności, światopogląd, wiek, wyznanie.
2. Niedopuszczalne są zachowania mające wydźwięk znamion molestowania, molestowania seksualnego, naruszenia granic poprzez mowę nienawiści i wszelkich innych zachowań niepożądanych przez wszystkie osoby zaangażowane w proces twórczy i/lub niebiorących bezpośredniego udziału w działaniach artystycznych.
3. Niedopuszczalnym zachowaniem realizowanym w celu osiągnięcia zamierzonego efektu artystycznego jest wykorzystanie w komunikacji i współpracy wiedzy i umiejętności manipulacyjnych i technik dominacji.
4. Osoba prowadząca wszelkie działania artystyczne ujęte w Regulaminie pracy i funkcjonowania Teatru powinna w szczególności:
 - dokładnie opisać i poddać dyskusji – w oparciu o dobrą wolę obu stron – zasady współpracy;
 - określić szczegółowe zasady pracy w formie pisemnego kontraktu, podpisanego przez wszystkie strony biorące udział w projekcie;
 - respektować prawo osób uczestniczących w działaniach do wyrażenia własnych opinii i oczekiwań w stosunku do powierzonych im zadań i funkcji oraz do odmowy ich wykonania ze względów osobistych, zdrowotnych, światopoglądowych, religijnych. Motywy odmowy nie powinny być omawiane na forum grupy. Natomiast w ramach procesu twórczego strony powinny wspólnie dążyć do wypracowania alternatywnego sposobu realizacji zadania korzystnego dla obu stron (osoba prowadząca powinna zapewnić uczestnikom i uczestniczkom możliwość wyboru alternatywnego wobec realizacji projektu artystycznego sposobu realizacji zadania);
 - respektować prawo wszystkich osób uczestniczących w działaniach do przestrzegania czasu pracy, określonego w Regulaminie pracy Teatru;
 - określenia czasu pracy wykraczającego poza Regulamin pracy Teatru wyłącznie za zgodą stron;
 - zadbać o to, aby próby do scen przemocy oraz scen intymnych i ich realizacja przebiegała z zachowaniem szczególnych środków zabezpieczających komfort, granice, bezpieczeństwo, godność osób biorących w nich udział. Działania te nie

mogą się odbywać bez wyraźnej, swobodnej, świadomej, aktualnej i pełnej zgody osoby, której dotyczą (w sferze płciowości i intymności nie funkcjonuje podczas działań artystycznych tzw. dorozumiana zgoda).

5. Osoby zaangażowane w procesie twórczym/artystycznym w ww. sceny/sytuacje mają prawo do wsparcia psychologicznego, realizowanego przez psychologa, terapeutę, coacha lub koordynatora do scen intymnych.
6. W sytuacji, gdy realizacja danej sceny lub działania, w których osoba bierze udział, przekracza poziom emocjonalnej i poznawczej zdolności pozostania odpornym psychicznie, osoba ta powinna mieć zapewniony dostęp do wsparcia psychologicznego, interwencyjnego lub pomocowego.
7. Osoba uczestnicząca we wszystkich działaniach artystycznych ujętych w Regulaminie pracy i funkcjonowania Teatru powinna:
 - respektować prawo osoby prowadzącej wszelkie działania artystyczne do wyboru metody pracy twórczej;
 - respektować prawo osoby prowadzącej wszelkie działania artystyczne do podziału zadań powierzonych uczestnikom i uczestniczkom projektu zgodnych z oceną osoby prowadzącej i indywidualnych predyspozycji, możliwości i ograniczeń uczestników i uczestniczek;
 - w sytuacji konfliktowej komunikować swój sprzeciw w sposób nienaruszający godności i kompetencji osoby prowadzącej;
 - respektować prawo osoby prowadzącej działania artystyczne do oceny pracy innych;
8. Osoby uczestniczące w działaniach artystycznych ujętych w Regulaminie pracy i funkcjonowania Teatru powinny:
 - dbać o dobre relacje i atmosferę pracy (przykładami złych praktyk są: antagonizowanie grupy lub marginalizowanie poszczególnych uczestników i uczestniczek projektu; naśmiewanie się, zawstydzanie i krytykowanie na forum grupy uczestników/uczestniczek projektu oraz osoby prowadzącej);
 - respektować prawo każdej osoby uczestniczącej w działaniach artystycznych do swobodnej ekspresji własnej osobowości przejawiającej się m.in. w wyglądzie, ubiorze czy zachowaniu, o ile nie narusza to norm społecznych lub godności osób;
 - respektować prawo każdej/każdego do zaznaczenia swoich granic i ich komunikowania. Tak granic fizycznych, intymności, emocjonalnych, światopoglądowych i tożsamościowych. Granice te nie powinny podlegać krytyce i powinny być omawiane osobiście, nie na forum grupy;
 - komunikować się ze sobą w sposób empatyczny, nieposiadający znamion dyskryminacji;
 - we wzajemnych kontaktach kierować się zasadami kultury, szacunku, odpowiedzialności, uczciwości i bezstronności;
 - udzielać wyczerpujących, rzeczowych i konkretnych informacji;

- w trakcie trwania działań artystycznych obowiązują zasady konstruktywnego feedbacku, co oznacza, że należy koncentrować się na skuteczności, użyteczności, walorach artystycznych projektu. Rozmowa o słabych stronach projektu powinna respektować godność wszystkich osób uczestniczących i stymulować do dalszego rozwoju;
 - w przypadku wyraźnej różnicy zdań, punktem wyjścia powinien pozostać dialog.
9. Każdy pracownik Teatru jest zobligowany do respektowania wytycznych zawartych w niniejszym Załączniku.
10. Nic nie uzasadnia podejmowania wobec uczestników i uczestniczek oraz osoby prowadzącej działań, które są niezgodne z niniejszym Załącznikiem. Metoda twórcza nie może stanowić usprawiedliwienia dla działań niezgodnych z niniejszym Załącznikiem.

SŁOWNIK POJĘĆ:

osoba prowadząca (realizator) – działania artystyczne – jest to główny realizator, odpowiedzialny za daną dziedzinę, np. reżyser, choreograf, dramaturg, kierownik muzyczny, kompozytor pełniący funkcję kierownika muzycznego

realizatorzy – wszystkie osoby odpowiedzialne za prowadzenie działań artystycznych w obrębie danego projektu (np. reżyser, choreograf, dramaturg, kierownik muzyczny, kompozytor pełniący funkcję kierownika muzycznego)

działania artystyczne – wszelkie działania w obrębie procesu twórczego tzn. wszelkie aktywności mające charakter artystyczny i/lub okołartystyczny i edukacyjne (rozwojowe).

proces twórczy – jest to zespół działań i elementów, których wynikiem jest projekt artystyczny

profesjonalne granice – granice i zasady regulowane przez normy społeczne, kulturowe i branżowe, dopasowane do specyfiki wykonywanych usług i zakresu odpowiedzialności. Regulowane również przez kodeksy etyki zawodowej oraz regulaminy wewnętrzne (pisane i nie pisane), czytelne i znane dla pracowników i współpracowników danej organizacji. Regulowane również przez poziomy dostępu informacyjnego oraz role pełnione w danej organizacji.

FUKO – przykład modelu do udzielania informacji zwrotnej fakty, uczucia, konsekwencje, oczekiwania/potrzeby